

Videre fra grundskolen - de unges uddannelse

**Longitudinal study
of young people's education**

Nuri Peker

**Videre fra grundskolen
- de unges uddannelse**

TemaPubl 2006:3

Udgivet af Danmarks Statistik

December 2006

Oplag: 500

Danmarks Statistiks Trykkeri, København

Trykt udgave:

Pris: 130,00 kr. inkl. 25 pct. moms

ISBN: 87-501-1583-9

Pdf-udgave

Pris: 87,00 kr. inkl. 25 pct. moms

ISBN: 87-501-1584-7

Kan købes på:

www.dst.dk/TilSalg/Boghandel.aspx

Adresse:

Danmarks Statistik

Sejrøgade 11

2100 København Ø

Tlf. 39 17 39 17

Fax 39 17 39 99

E-post: dst@dst.dk

www.dst.dk

Forfatter:

Nuri Peker

© Danmarks Statistik 2006

Du er velkommen til at citere fra denne publikation.

Angiv dog kilde i overensstemmelse med god skik.

Det er tilladt at kopiere publikationen til privat brug.

Enhver anden form for hel eller delvis gengivelse eller mangfoldiggørelse af denne publikation er forbudt uden skriftligt samtykke fra Danmarks Statistik.

Kontakt os gerne, hvis du er i tvivl.

Når en institution har indgået en kopieringsaftale med COPY-DAN, har den ret til - inden for aftalens rammer - at kopiere fra publikationen.

Forord

Den øgede globalisering og teknologiske udvikling stiller stadig større krav til den danske arbejdsstyrke. For at ruste Danmark til den globale økonomi har Globaliseringsrådet lagt vægt på, at Danmark skal være et førende videnssamfund med uddannelser i verdensklasse. Det er derfor interessant at undersøge, hvordan de unge bevæger sig i uddannelsessystemet.

Denne forløbsanalyse viser, hvordan enkelte afgangsårgange fra grundskolen bevæger sig i uddannelsessystemet. Der skelnes mellem afgang efter 9. eller 10. klasse og om, der er afgang fra en folke-/friskole eller en efterskole.

Temapublikationen *Videre fra grundskolen - de unges uddannelse* giver et samlet billede af, hvor hurtigt de unge kommer i gang med en ungdomsuddannelse efter folkeskolen, hvilke uddannelser de fuldfører og hvem, der ikke får anden uddannelse end grundskolen. For de færdiguddannede og de unge, som ikke har fået nogen uddannelse efter grundskolen, ses der også på, hvordan de klarer sig på arbejdsmarkedet.

Publikationen besvarer selvsagt ikke alle spørgsmål om, hvad der sker med de unge efter, at de forlader grundskolen. I Temapublikationen *Videre i uddannelsessystemet - fra de gymnasiale uddannelser* fra 2005, besvares nogle spørgsmål omkring, hvad der sker efter afgang fra de gymnasiale uddannelser. Der vil også på ad-hoc basis være mulighed for at lave andre og mere detaljerede analyser, ved fx også at inddrage data fra andre statistikområder end uddannelse.

Denne temapublikation er udarbejdet i kontoret for Uddannelse af Nuri Peker. Der kan rettes henvendelse til Nuri Peker på telefon 39 17 37 66 eller npe@dst.dk

Danmarks Statistik, december 2006

Jan Plovsing / Karin Blix

Indhold

Sammenfatning	5
1. De unges videre uddannelse efter grundskolen	7
1.1 Under uddannelse lige efter afgang fra grundskolen	9
1.2 3 år efter afgang	14
1.3 Uddannelsesmønstret for årgang 1986, 1990 og 1995	17
2. De færdiguddannede	19
2.1 3 år efter afgang fra grundskolen	19
2.2 Ti år efter afgang fra grundskolen	23
3. Restgruppen	27
3.1 Restgruppens baggrund	30
3.2 Restgruppens beskæftigelse og indkomst	32
4. Metode og begreber	34
4.1 Gruppering af uddannelser	35
5. English summary	37
Temapublikationer fra Danmarks Statistik	40

Sammenfatning

Uddannelse er et af de vigtigste redskaber for at bevare (og udbygge) velfærdssamfundet og sikre den økonomiske udvikling. Det er også vigtigt for, at landet kan klare sig godt i den globaliserede verden. I dag er uddannelse en betydningsfuld parameter, som landene sammenlignes på.

Fokus på uddannelse

Der er fra politikernes og samfundets side stort fokus på området. Det er derfor interessant at belyse nogle af de mange aspekter, som kendetegner den del af befolkningen, der befinder sig i uddannelsessystemet. Denne publikation præsenterer en forløbsundersøgelse af, hvordan 20 afgangsårgange fra grundskolen bevæger sig gennem uddannelsessystemet fra 1986 til 2005.

Publikationens formål

Formålet med denne temapublikation er at besvare spørgsmål om, hvornår de unge går i gang med en uddannelse, hvem der fuldfører en uddannelse, og hvem der ikke har fået en anden uddannelse 10 år efter afgang fra grundskolen. Spørgsmålene besvares gennem belysning af forskelle mellem afgangsårgangene og forskelle mellem afgangsklasserne, samt ved at følge den enkelte afgangsårgangs udvikling i uddannelsessystemet over tid.

77 pct. påbegyndte en uddannelse lige efter grundskolen

Kapitel 1 behandler spørgsmålet om, hvornår afgangsårgangene går i gang med en anden uddannelse. 77 pct. af årgang 2005 påbegyndte en uddannelse lige efter afgang fra grundskolen. Andelen af piger, der påbegynder en uddannelse lige efter afgang fra grundskolen, er højere end andelen af drengene.

Gymnasiale uddannelser er populære

En voksende andel påbegynder en almengymnasial uddannelse lige efter afgang. I 2005 påbegyndte 47 pct. af alle, der påbegyndte en uddannelse, en almengymnasial uddannelse. Samme andel var 8 procentpoint lavere for årgang 1986. Erhvervsgymnasiale uddannelser (hhx og htx) tiltrækker ligeledes en voksende andel unge. De gymnasiale uddannelsers fremstød er sket på bekostning af de erhvervsfaglige uddannelser. Pigerne adskiller sig også fra drengene med valg af uddannelse. Der er således en større andel piger end drenge, der vælger en almengymnasial uddannelse.

56 pct. af indvandrere påbegyndte en uddannelse lige efter afgang fra grundskolen i 2005. Tilsvarende påbegyndte knap 80 pct. af personer med dansk oprindelse og 77 pct. af efterkommere en uddannelse.

Tre år efter afgang fra grundskolen

Tre år efter, at årgangene forlader grundskolen, har en del fuldført en ungdomsuddannelse. Andre er under uddannelse, nogle har været i gang og har afbrudt og endeligt er der nogle, der ikke har påbegyndt en uddannelse.

Omkring 23.000 elever fra årgang 2002 var under uddannelse tre år efter afgang fra grundskolen. 18 pct. af dem var i gang med en videregående uddannelse. 20 pct. var i gang med en gymnasial uddannelse og resterende 62 pct. var i gang med en erhvervsfaglig uddannelse.

De færdiguddannede

Kapitel 2 belyser elever, som har fuldført en uddannelse henholdsvis tre og 10 år efter afgang fra grundskolen. Karakteristika ved elever, som har fuldført en anden uddannelse, illustreres ved køn, afgangsklasse, herkomst, og type af uddannelse.

42 pct. af pigerne har fuldført en uddannelse efter tre år

42 pct. af pigerne og 29 pct. af drengene fra årgang 2002 har fuldført en uddannelse tre år efter, de forlod grundskolen. Forskellen skyldes primært uddannelsesvalg. Flere piger end drenge vælger en almen-gymnasial uddannelse. Da mange vælger at holde et eller flere "sabbatår" efter gennemført gymnasial uddannelse, er de ikke under uddannelse tre år efter afgang.

55 pct. af årgang 1995 har fuldført en uddannelse 10 år efter afgang fra grundskolen. Af dem har 89 pct. fuldført en erhvervskompetence-givende uddannelse og resten har fuldført en gymnasial uddannelse.

19 pct. af årgang 1995 er i restgruppen

En gruppe unge har 10 år efter, at de forlod grundskolen, ikke fuldført en uddannelse og er heller ikke under uddannelse. Denne gruppe unge kaldes restgruppen og belyses i *kapitel 3*. Andelen af årgang 1995, der er i restgruppen, er 19 pct. Det er 4 procentpoint lavere end andelen af årgang 1986, der var i restgruppen.

Unge, der forlader grundskolen efter en 9. klasse på en folke-/friskole ender i mindre grad i restgruppen i forhold til de andre typer af afgangsklasser. 15 pct. af de unge, der forlod grundskolen efter en 9. klasse på en folke-/friskole i 1995 er i restgruppen 10 år efter afgang. Den tilsvarende andel er 19 pct. af de unge, der forlod grundskolen fra en 10. klasse. 32 pct. af de unge, der forlod grundskolen efter en 9. klasse på en efterskole er i restgruppen.

43 pct. af de unge i restgruppen har forældre uden uddannelse

43 pct. af de elever fra årgang 1995, der er i restgruppen, har forældre, der også var i deres generations restgruppe. 39 pct. har forældre, der havde en erhvervsfaglig uddannelse som den højeste fuldførte uddannelse, mens 16 pct. har forældre med en videregående uddannelse. Resterende 2 pct. har forældre med en gymnasial uddannelse.

Placering på arbejdsmarkedet

58 pct. af restgruppen fra årgang 1994 var i beskæftigelse 10 år efter afgang fra grundskolen. 9 pct. var ledige, og hele 33 pct. var uden for arbejdsstyrken. De samme andele for dem af årgang 1994, som har fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse, var 90 pct. i beskæftigelse, 5 pct. ledige og 5 pct. uden for arbejdsstyrken

Indkomst

Der er markant forskel på, hvor stor en bruttoindkomst restgruppen og personer med en erhvervskompetencegivende uddannelse har. 62 pct. af restgruppen fra årgang 1994 havde en indkomst under 200.000 kr. i 2004. Kun 26 pct. af årgang 1994 med en erhvervskompetencegivende uddannelse havde en tilsvarende lav indkomst.

1. De unges videre uddannelse efter grundskolen

Normalt forlader man grundskolen efter 9. eller 10. klasse ved enten en folke-/friskole eller en efterskole. Nogle få unge forlader imidlertid grundskolen efter 8. klasse. En afgangsårgang fra grundskolen er således ikke det samme som en fødselsårgang.

Afgangs- årgangene

Afgangsårgangene består af elever, der forlader grundskolen efter 8.-10. klasse, uden at de fortsætter i grundskolen igen. Det vil sige, at årgang 1986 består af elever, der har forladt grundskolen i skoleåret 1985/86. En elev er placeret under det klassetrin, som eleven senest har gået på. Det gælder også, selvom eleven ikke har gennemført dette klassetrin. En elev, som fuldførte 9. klasse i skoleåret 1996 og påbegyndte 10. klasse i skoleåret 1997, men afbrød 10. klasse i løbet af skoleåret, vil således optræde med afgang efter 10. klasse i 1997 og ikke med afgang efter 9. klasse i 1996.

Tabel 1.1 Antal elever med afgang fra grundskolen

Årgang	Folke-/friskoler			Efterskoler			I alt
	8. kl.	9. kl.	10. kl.	8. kl.	9. kl.	10. kl.	
1986	864	25 252	37 875	120	1 932	6 806	72 849
1987	759	28 129	36 626	136	1 938	6 819	74 407
1988	847	28 727	36 209	98	2 052	7 250	75 183
1989	592	26 487	35 258	112	1 791	7 977	72 217
1990	573	25 612	33 972	110	2 007	8 372	70 646
1991	631	25 463	33 975	158	2 055	8 780	71 062
1992	558	23 057	34 704	169	1 746	8 974	69 208
1993	579	19 962	31 939	150	1 465	8 981	63 076
1994	502	19 383	31 356	146	1 707	10 435	63 529
1995	635	19 077	31 009	105	1 626	10 858	63 310
1996	639	18 862	28 709	143	1 772	11 608	61 733
1997	602	17 337	27 473	132	1 645	11 620	58 809
1998	663	17 028	24 996	144	1 710	11 600	56 141
1999	754	18 193	24 097	139	1 914	12 155	57 252
2000	545	18 079	21 339	113	2 015	12 047	54 138
2001	889	20 044	21 560	89	2 297	12 373	57 252
2002	709	20 105	21 146	119	2 321	12 478	56 878
2003	750	21 642	21 766	93	2 527	12 875	59 653
2004	806	23 384	21 036	99	2 824	13 043	61 192
2005	1 293	26 571	21 243	206	3 411	13 448	66 172

Anm.: 2005 tallene er foreløbige.

Årgang 1988 er størst

Den største årgang i perioden 1986-2005 er årgang 1988 med 75.183 elever. Herefter har antallet af elever pr. årgang været faldende frem til år 2000, der er den mindste årgang med 54.138 elever. I det nye årtusinde er antallet af elever pr. årgang igen stigende. Årgang 2005 består således af 66.172 elever.

Demografiske forhold påvirker størrelsen af årgangene

Årgangenes størrelse er primært påvirket af de demografiske forhold, men også af de unges uddannelsesmønster. I perioden fra 1986 til 2005 har udviklingen været, at en mindre del af årgangene forlader grund-

skolen efter 10. klasse på folke-/friskoler, mens en større del forlader grundskolen efter 10. klasse på efterskoler. Alt i alt har imidlertid den samlede andel af en årgang med afgang fra 10. klasse været nedadgående og ligger nu omkring 50 pct. (tabel 1.1).

Andelen af indvandrere og efterkommere er stigende

Andelen af indvandrere og efterkommere pr. årgang er stigende. Andelen af indvandrere er steget fra 2 pct. af årgang 1986 til 6 pct. af årgang 2005. Andelen af efterkommere af årgangene 1986-1989 udgør mindre end én pct. I 1990 var andelen af efterkommere steget til 1 pct. Da både antallet og andelen af efterkommere er forholdsvis lave for de første fem årgange, kan resultater omhandlende efterkommere fra disse årgange være usikre (tabel 1.2).

- **Indvandrer:** Person der er født i udlandet, og hvis forældre begge (eller kun den ene, hvis den anden er ukendt) er udenlandske statsborgere eller født i udlandet. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.
- **Efterkommer:** Person der er født i Danmark af forældre, hvoraf ingen er dansk statsborger født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer.

Tabel 1.2 Antal elever med afgang fra grundskolen, fordelt på herkomst

Årgang	Personer med dansk oprindelse	Indvandrere	Efterkommere	Uoplyst	I alt	16-årige i befolkningen pr. 1. januar
1986	71 083	1 266	273	227	72 849	71 410
1987	72 637	1 219	339	212	74 407	71 374
1988	73 443	1 217	403	120	75 183	75 402
1989	70 298	1 166	552	201	72 217	75 693
1990	68 404	1 284	720	238	70 646	72 139
1991	68 336	1 607	876	243	71 062	71 982
1992	66 470	1 635	872	231	69 208	72 992
1993	60 221	1 626	984	245	63 076	66 604
1994	60 221	1 982	1 059	267	63 529	63 371
1995	59 534	2 230	1 267	279	63 310	63 674
1996	57 430	2 523	1 374	406	61 733	61 332
1997	54 336	2 852	1 418	203	58 809	59 661
1998	51 602	3 003	1 415	121	56 141	55 628
1999	52 511	3 258	1 324	159	57 252	55 612
2000	49 565	3 133	1 285	155	54 138	53 909
2001	52 097	3 523	1 458	174	57 252	55 092
2002	51 613	3 405	1 630	230	56 878	57 368
2003	53 716	3 693	2 046	198	59 653	58 961
2004	54 900	3 835	2 306	151	61 192	59 663
2005	59 135	4 116	2 783	138	66 172	62 451

1.1 Under uddannelse lige efter afgang fra grundskolen

Den første statusopgørelse over elevernes videre færd i uddannelsessystemet foreligger inden 1. oktober i det år eleverne forlader grundskolen.

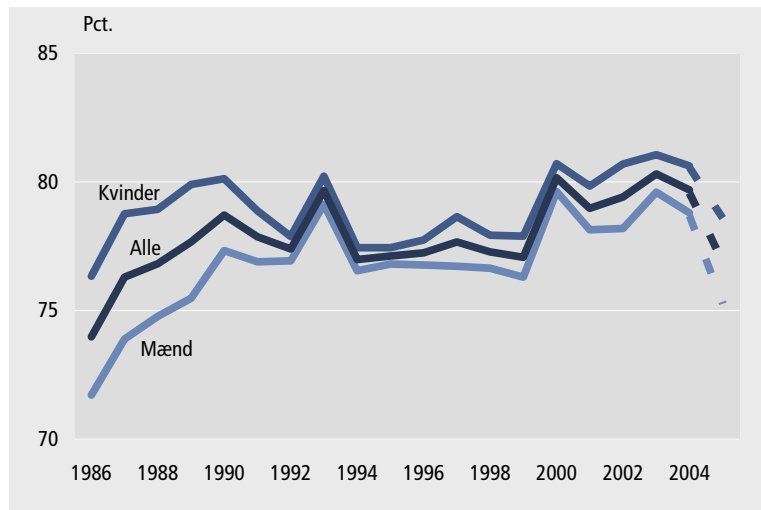
*3 ud af 4
under uddannelse*

Andelen, som har påbegyndt en uddannelse lige efter afgang fra grundskolen, ligger omkring 80 pct. for årgangene fra det nye årtusinde (figur 1.1). Dog lå årgang 2005 på 77 pct. Det er et lille fald på 3 procentpoint i forhold til året før, men erfaringerne viser, at de seneste tal bliver reguleret, når registret opdateres med nye oplysninger.

*Piger
hurtigere i gang*

Pigerne er hurtigere end drengene til at påbegynde en uddannelse lige efter afgang fra grundskolen, men forskellen er blevet mindre med tiden. I 1986 påbegyndte således over 76 pct. af pigerne en uddannelse lige efter afgang fra grundskolen mod mindre end 72 pct. af drengene. Tilsvarende påbegyndte 81 pct. af pigerne og 79 pct. af drengene en uddannelse lige efter afgang i 2004. I 2005 er forskellen igen steget, så andelen af piger, der påbegyndte, var knap 79 pct. og andelen af drenge, der påbegyndte, var 75 pct.

Figur 1.1 Under uddannelse lige efter afgang, fordelt på køn. Årgang 1986-2005

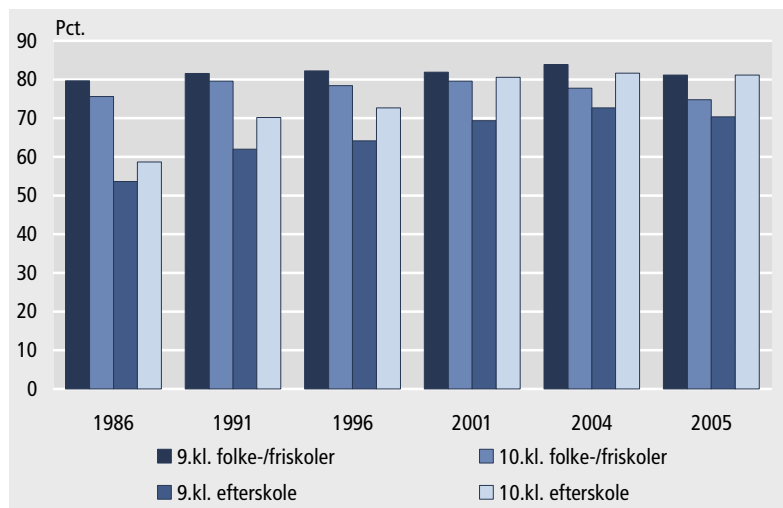
Anm.: 2005 tallene er foreløbige.

*Elever fra 9. klasse
på folke- og privat-
skoler er hurtige*

I perioden 1986-1996 var andelen af elever, der påbegyndte en uddannelse efter 9. eller 10. klasse på en efterskole, væsentligt lavere end den tilsvarende andel blandt elever med afgang fra en folke-/friskole. Fra 2001 er der sket en udligning af denne forskel.

Andelen, som påbegynder en uddannelse lige efter afgang fra folke-/friskoler, har ligget stort set på samme niveau i hele perioden, mens andelen, som påbegynder lige efter afgang fra efterskolerne, er steget.

Figur 1.2 Under uddannelse lige efter afgang, fordelt på afgangsklassen fra grundskolen. Årgang 1986-2005

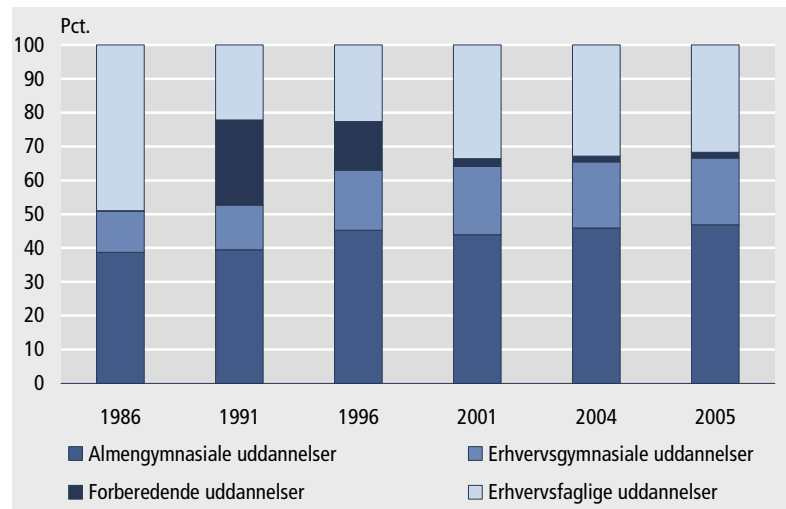
55 pct. vælger en almen-gymnasial uddannelse efter 9. klasse på folke- og friskoler ...

De unge, som forlader grundskolen efter 9. klasse på folke-/friskoler, vælger i større grad en almen-gymnasial uddannelse, mens unge med afgang efter 10. klasse på efterskoler i større grad vælger erhvervsfaglige uddannelser. Således påbegyndte 55 pct. af alle elever fra årgang 2005 med afgang efter 9. klasse på en folke-/friskole, som påbegyndte en uddannelse lige efter afgang, en almen-gymnasial uddannelse. Blandt eleverne med afgang efter 9. klasse på en efterskole er den tilsvarende andel 46 pct.

... kun 33 pct. gør det efter 10. klasse på folke-/friskoler.

Blandt elever med afgang efter 10. klasse på en folke-/friskole i 2005, som påbegyndte en uddannelse lige efter afgang, påbegyndte kun 33 pct. en almen-gymnasial uddannelse, hvorimod, der blandt eleverne med afgang efter 10. klasse på en efterskole var 51 pct., der påbegyndte en almen-gymnasial uddannelse.

Figur 1.3 Under uddannelse lige efter afgang, fordelt på igangværende uddannelse. Årgang 1986-2005

Flere går i gang med gymnasiale uddannelser

Af de 50.872 elever, som påbegyndte en uddannelse lige efter afgang fra grundskolen i 2005, påbegyndte 47 pct. en almengymnasial uddannelse. Det er en stigning på 8 procentpoint i forhold til årgang 1986. Mens andelen, som påbegyndte en erhvervs-gymnasial uddannelse, også er højere for årgang 2005 med 20 pct. end for årgang 1986 med 12 pct., er andelen, der påbegyndte en erhvervsfaglig uddannelse, faldet fra 49 pct. i 1986 til 32 pct. i 2005.

Forberedende uddannelser er hverken studie- eller erhvervskompetencegivende. Forberedende uddannelser består primært af:

- Den fri ungdomsuddannelse
- Handel introduktionskursus (HI)
- Teknisk introduktionskursus (TI)
- Værkstedsskole
- Social- og sundhedsuddannelser, grundforløb

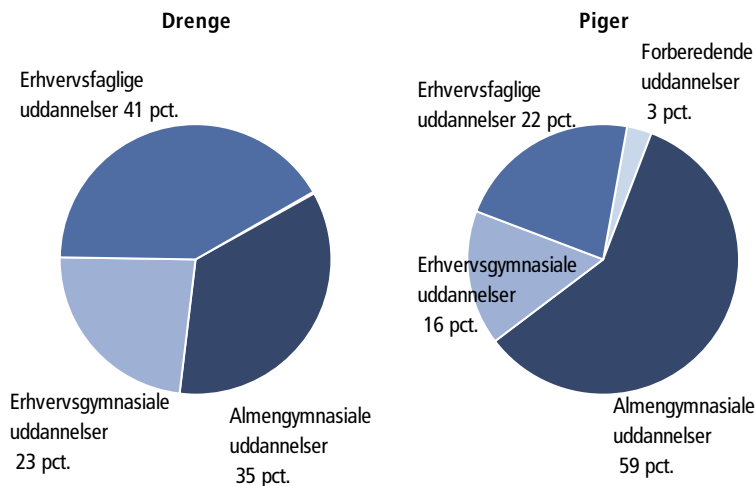
Teknisk introduktionskursus har tiltrukket mange unge

I 1991 introduceredes teknisk introduktionskursus (TI) som en forberedende uddannelse. Det var et introduktionskursus til de tekniske erhvervsfaglige uddannelser. TI var aktiv frem til 2000. Ved introduktionen i 1991 gik 25 pct. af alle, der var i gang med en uddannelse lige efter afgang fra grundskolen, i gang med TI. TI var primært et alternativ til erhvervsfaglige uddannelser. Det har bevirket, at andelen af elever, der er gået i gang med en erhvervsfaglig uddannelse, er faldet drastisk, fra 46 pct. af alle igangværende årgang 1990 til 22 pct. af alle igangværende årgang 1991. Tilstrømningen til TI er faldet støt fra årgang 1995 til uddannelsen er udgået i 2000. I dag består forberedende uddannelser stort set af social- og sundhedsuddannelse, grundforløbet.

*Pigerne vælger
almengymnasiale
uddannelser*

Der er stor forskel på pigernes og drengenes uddannelsesmønster. Pigerne vælger i højere grad de almen­gymnasiale uddannelser, mens drengene vælger de erhvervsfaglige eller erhvervsgymnasiale uddannelser. I 2005 påbegyndte 59 pct. af pigerne, der påbegyndte en uddannelse lige efter afgang fra grundskolen, en almen­gymnasial uddannelse. Den tilsvarende andel var 35 pct. for drengene. Derimod påbegyndte hhv. 23 og 41 pct. af drengene en erhvervsgymnasial eller erhvervs­faglig uddannelse. De tilsvarende andele for pigerne var hhv. 16 og 22 pct. (se figur 1.4).

Figur 1.4 Under uddannelse lige efter afgang fra grundskolen fordelt på køn og igangværende uddannelse. Årgang 2005

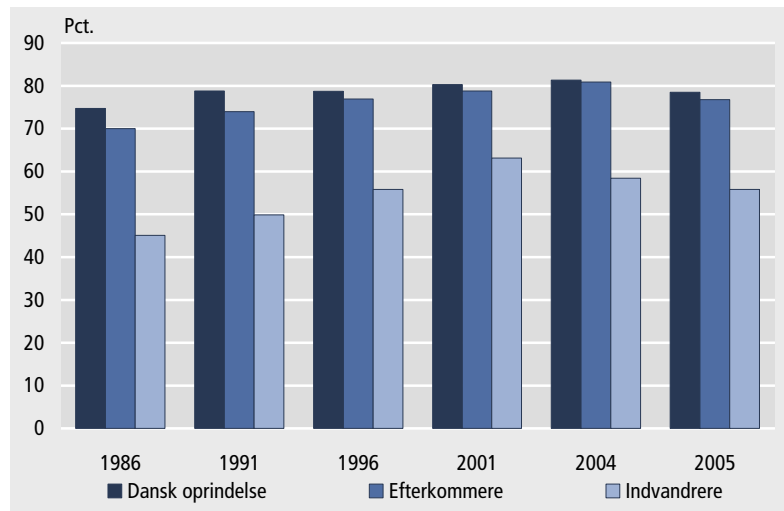

*Fire ud af fem
efterkommere er
under uddannelse*

Efterkommernes uddannelsesmønster tilnærmer sig i stigende grad personer med dansk oprindelse, når det drejer sig om start på ny uddannelse lige efter afgang fra grundskolen. Således påbegyndte knap 80 pct. af årgang 2005 med dansk oprindelse og efterkommere en uddannelse. Andelen af indvandrere, der påbegyndte en uddannelse på samme tidspunkt, var 56 pct. I 1986 var andelen, der påbegyndte en uddannelse, 75, 70 og 45 pct. for hhv. personer med dansk oprindelse, efterkommere og indvandrere (figur 1.5).

Det bør dog bemærkes, at populationen af efterkommere var meget lille i starten af den betragtede periode (tabel 1.2).

Figur 1.5 Under uddannelse lige efter afgang fra grundskolen, fordelt på herkomst. Årgang 1986-2005

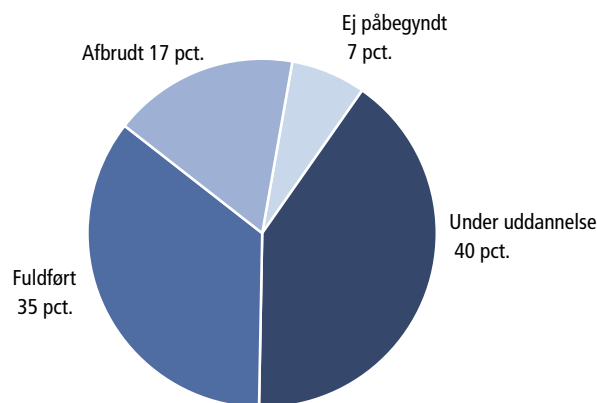

1.2 Tre år efter afgang

Tre år efter afgang fra grundskolen kan de unge, som hurtigt er gået i gang med en ungdomsuddannelse, have fuldført denne. Mange af disse vil herefter vælge at gå i gang med en videregående uddannelse, direkte eller efter et eller flere "sabbatår". Blandt eleverne fra årgang 2002 er 40 pct. under uddannelse tre år efter afgang. 35 pct. har fuldført en uddannelse, 17 pct. har været i gang, men har afbrudt en uddannelse. Endeligt er 7 pct. slet ikke kommet i gang med en uddannelse, siden de forlod grundskolen (figur 1.6).

Elever, der har fuldført grundforløbet på en erhvervsfaglig uddannelse, og ikke fortsætter med praktik- og hovedforløbet er placeret i kategorien afbrudt en uddannelse. Det samme gælder for personer, der kun har fuldført en forberedende uddannelse.

Figur 1.6 Uddannelsesplacering 3 år efter afgang fra grundskolen. Årgang 2002

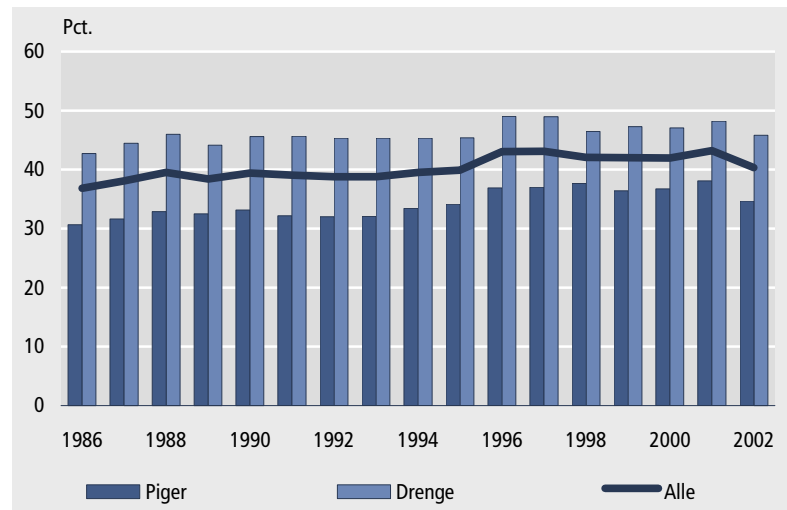

18 pct. i gang med videregående uddannelser

22.931 elever, svarende til 40 pct., af de i alt 56.878 elever fra årgang 2002 er under uddannelse tre år efter afgang fra grundskolen. 20 pct. af dem er i gang med en gymnasial uddannelse. 62 pct. i gang med en erhvervsfaglig uddannelse, 8 pct. med en kort eller mellemlang videregående uddannelse og 10 pct. i gang med en bachelor/lang videregående uddannelse.

20.085 elever af de 56.878 elever fra årgang 2002, svarende til 35 pct., har fuldført en uddannelse tre år efter afgang. Af dem har 95 pct. fuldført en gymnasial uddannelse og 5 pct. en erhvervsfaglig uddannelse.

Figur 1.7 Under uddannelse 3 år efter afgang fordelt på køn. Årgang 1986-2002

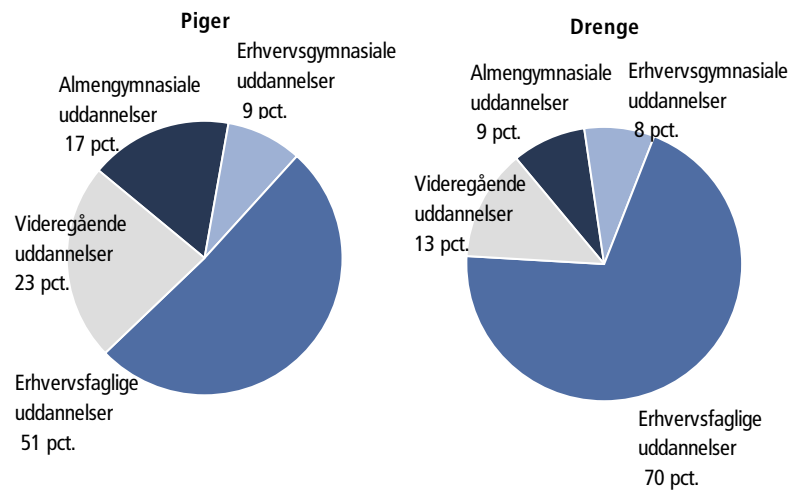
Færre piger end drenge i gang med uddannelse

Andelen af piger, der er under uddannelse tre år efter afgang fra grundskolen, er lavere end andelen af drengene. Mens 35 pct. af pigerne fra årgang 2002 er under uddannelse, er 46 pct. af drengene under uddannelse.

Sabbatår

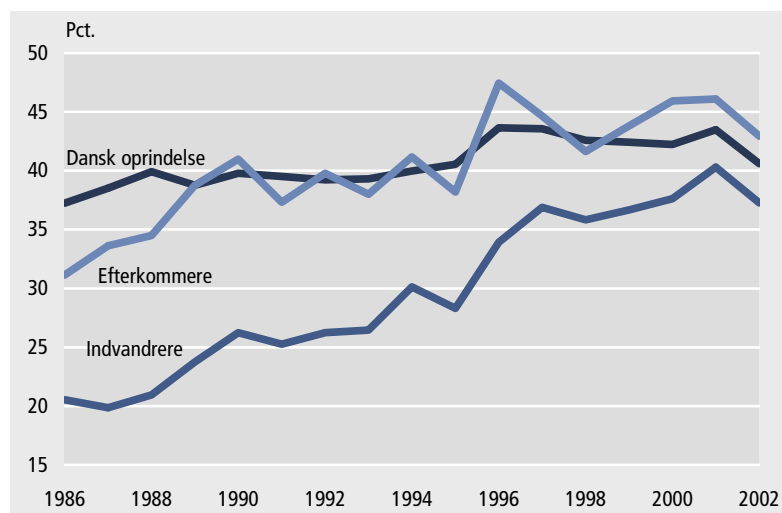
Den lavere andel af piger, der er under uddannelse, kan forklares ved, at flere af pigerne vælger en gymnasial uddannelse efter grundskolen (se afsnit 1.1 og afsnit 2.1), og mange af disse har fuldført deres gymnasiale uddannelse og er ikke startet på en videregående uddannelse endnu.

Figur 1.8 Under uddannelse 3 år efter afgang fordelt på køn og uddannelse. Årgang 2002

Piger og drenge er i gang med forskellige uddannelser tre år efter afgang fra grundskolen. 17 pct. af pigerne, der er under uddannelse tre år efter afgang, er i gang med en almen gymnasial uddannelse. 23 pct. af pigerne er i gang med en videregående uddannelse og halvdelen er i gang med en erhvervsfaglig uddannelse. Langt mindre andel af drenge er i gang med en almen gymnasial (9 pct.) eller en videregående uddannelse (13 pct.). Til gengæld er 70 pct. af drengene i gang med en erhvervsfaglig uddannelse (figur 1.8).

Figur 1.9 **Under uddannelse 3 år efter afgang fordelt på herkomst. Årgang 1986-2002**

Uddannelsesmønstret for unge med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere nærmer sig hinanden

Set over en årrække er andelen af indvandrere, der er under uddannelse tre år efter afgang fra grundskolen steget markant. Næmlig fra 21 pct. for årgang 1986 til 37 pct. for årgang 2002. Andelen af elever med dansk oprindelse og efterkommere er også steget i samme periode. Blandt efterkommerne er andelen steget fra 31 pct. for årgang 1986 til 43 pct. for årgang 2002. For personer med dansk oprindelse var andelen 37 pct. for årgang 1986 og 41 pct. for årgang 2002.

Igen ses det, at efterkommernes uddannelsesmønster i stigende grad tilnærmer sig de unge med dansk oprindelse.

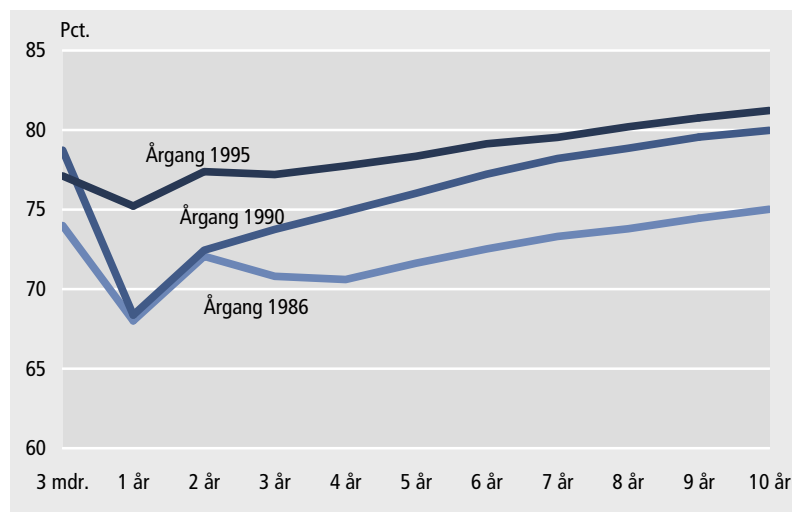
1.3 Uddannelsesmønstret for årgang 1986, 1990 og 1995

Over en årrække, er andelen af en årgang, der er under uddannelse eller har fuldført en uddannelse, stigende, jo flere år, der går. Andelen af årgang 1995, der var under uddannelse eller har fuldført en uddannelse var 77 pct. lige efter afgang fra grundskolen. Denne andel var faldet til 75 pct. et år efter afgang fra grundskolen og har været stabil i nogle år for derefter at stige igen.

4 ud af 5 af årgang 1995 er under uddannelse eller har fuldført en

Figur 1.10 viser elevernes placering, efter de forlader grundskolen, over 10 år for årgang 1986, 1990 og 1995. Andelen af elever under uddannelse eller har fuldført en uddannelse 10 år efter afgang fra grundskolen er nogenlunde ens for årgang 1990 og 1995, nemlig 81 pct. og 80 pct. For årgang 1986 er den tilsvarende andel 75 pct.

Figur 1.10 Andel under uddannelse eller med fuldført uddannelse, fordelt på antal år efter afgang fra grundskolen. Årgang 1986, 1990 og 1995

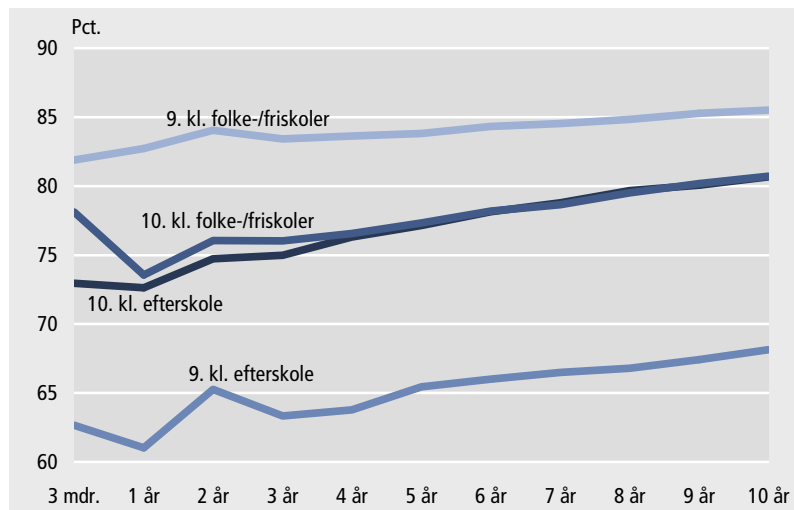

Andelen af de unge, der er under uddannelse eller har fuldført en uddannelse et år efter, de forlod grundskolen, er lavere i forhold til samme andel lige efter afgang fra grundskolen. Dette fald skyldes, at mange af de unge, som påbegyndte et grundforløb på en erhvervsfaglig uddannelse lige efter afgang fra grundskolen, har fuldført denne, men er ikke påbegyndt praktik- og hovedforløbet på opfølgningstidspunktet et år efter. Disse unge er placeret under kategorien afbrudt uddannelse.

Ingen forskelle på
10. klasser 10 år
efter afgang

Andelen af elever, der forlader grundskolen efter 9. klasse på folke-/friskoler, der er under uddannelse eller har fuldført en uddannelse, er højere end for de andre typer af afgangsklasser. For årgang 1995 er denne andel 86 pct. Samme andel er 81 pct. for 10. klasser og 68 pct. for elever, der forlader grundskolen efter 9. klasse på en efterskole (figur 1.11).

Figur 1.11 **Andel under uddannelse eller med fuldført uddannelse, fordelt på antal år efter afgang fra grundskolen og afgangsklasse. Årgang 1995**

2. De færdiguddannede

I teorien kan de unge, som har påbegyndt en ungdomsuddannelse lige efter grundskolen, have fuldført denne tre år efter. Det gælder de gymnasiale uddannelser og nogle af de erhvervsfaglige uddannelser. Dog tager flere af de erhvervsfaglige uddannelser mere end tre år.

Voksen- og efteruddannelse er ikke med

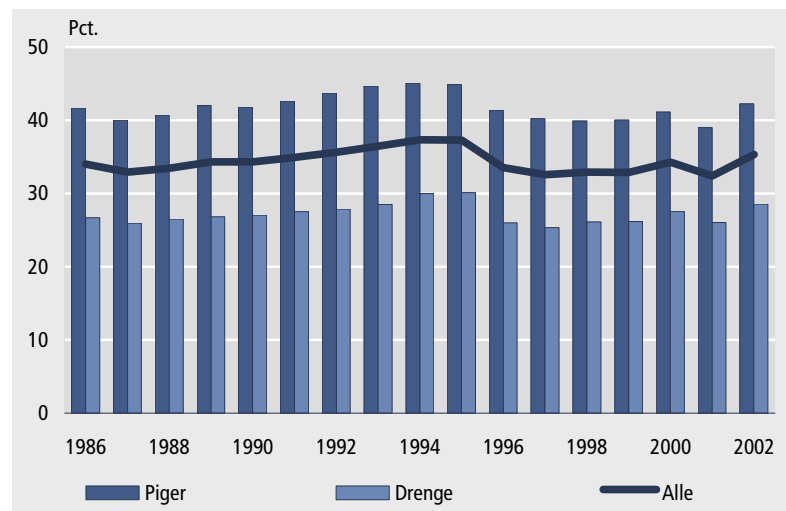
10 år efter grundskolen kan de unge have gennemført en længere uddannelse, som fx en videregående uddannelse. I denne opgørelse ses der imidlertid kun på uddannelser i det ordinære uddannelsessystem. Personer som fx kun har gennemført en uddannelse som voksen- og efteruddannelse vil derfor ikke figurere med en fuldført uddannelse.

2.1 Tre år efter afgang fra grundskolen

Hver tredje har fuldført en uddannelse

35 pct. af årgang 2002 har fuldført en uddannelse tre år efter afgang fra grundskolen. Det er 3 procentpoint højere end årgang 2001, som har den laveste andel fuldførte. Årgangene 1994 og 1995 ligger i top med 37 pct. Andelen af piger fra årgang 2002, som har fuldført en uddannelse tre år efter afgang, er med 42 pct., 14 procentpoint højere end den tilsvarende andel af drenge.

Figur 2.1 **Fuldført en uddannelse 3 år efter afgang fra grundskolen, fordelt på køn. Årgang 1986-2002**

Forskelle i kønnenes uddannelsesmønstre ...

Pigernes uddannelsesmønster adskiller sig generelt fra drengenes. Andelen af pigerne, der er under uddannelse tre år efter afgang fra grundskolen, er lavere end drengenes (figur 1.7), mens andelen, der har fuldført en uddannelse, er højere (figur 2.1).

... skyldes valg af uddannelse

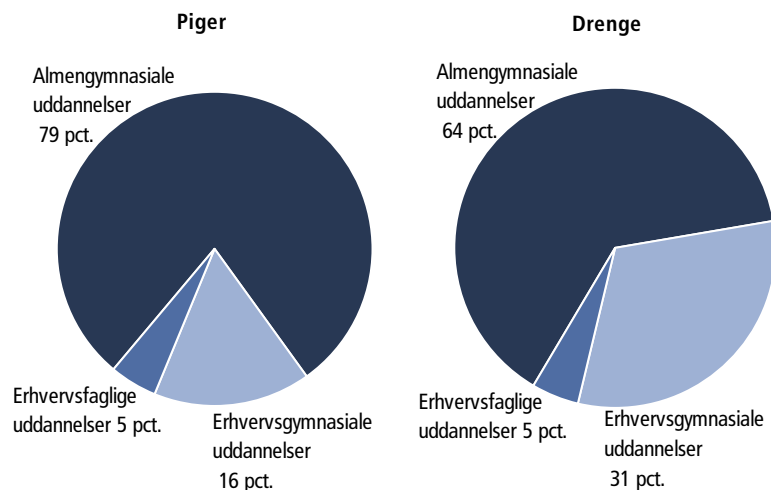
Forskellene skyldes valg af uddannelse efter afgang fra grundskolen. Pigerne vælger i højere grad de almengymnasiale uddannelser end

drengene og drengene vælger i højere grad de erhvervsfaglige uddannelser end pigerne. Da flere af de erhvervsfaglige uddannelser tager mere end tre år, er en større andel drenge end piger stadig under uddannelse tre år efter afgang.

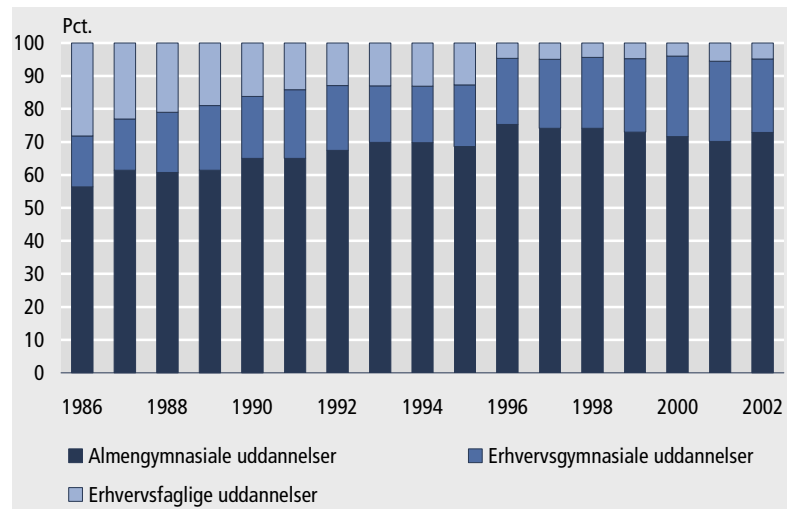
5 pct. har fuldført en erhvervsfaglig uddannelse

5 pct. af alle pigerne fra årgang 2002, som har afsluttet en uddannelse tre år efter afgang fra grundskolen, har fuldført en erhvervsfaglig uddannelse. 16 pct. har fuldført en erhvervsgymnasial uddannelse og 79 pct. en almen gymnasial uddannelse. For drengene er andelen hhv. 5 pct., 31 pct. og 64 pct.

Figur 2.2 Fuldført en uddannelse 3 år efter afgang fordelt på køn og fuldført uddannelse. Årgang 2002

Figur 2.3 **Fuldført en uddannelse 3 år efter afgang fordelt på uddannelse. Årgang 1986-2002**

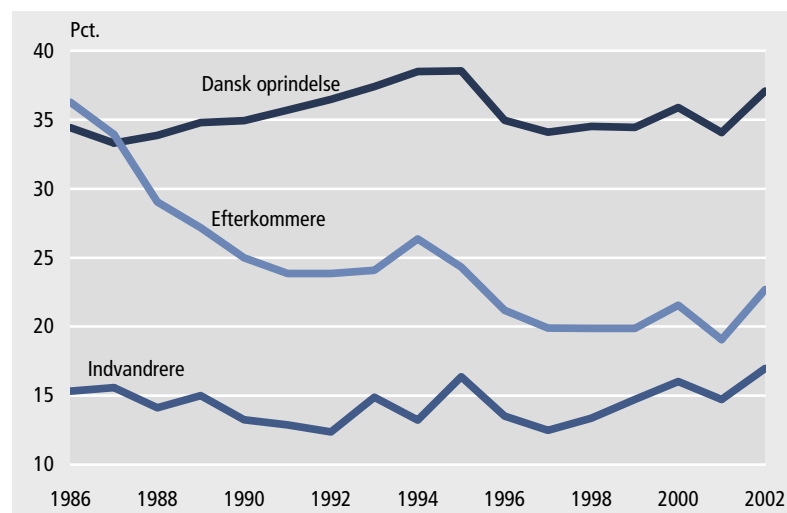
En større andel fuldfører gymnasiale uddannelser

20.085 elever af de 56.878 elever fra årgang 2002, svarende til 35 pct., har fuldført en uddannelse tre år efter afgang fra grundskolen. Af disse har 73 pct. fuldført en almengymnasial uddannelse, 22 pct. en erhvervs-gymnasial uddannelse og resterende 5 pct. en erhvervsfaglig uddannelse.

En mindre andel fuldfører erhvervs-faglige uddannelser

Andelen af en årgang som har fuldført en erhvervsfaglig uddannelse er faldet gennem årene. Denne andel var for årgang 1986 28 pct. For årgang 1986 udgjorde andelen som havde fuldført en gymnasial uddannelse 56 pct. af alle, som havde fuldført en uddannelse (figur 2.3).

Figur 2.4 **Fuldført en uddannelse 3 år efter afgang fra grundskolen, fordelt på herkomst. Årgang 1986-2002**

Hver tredje med dansk oprindelse har fuldført en uddannelse

Tre år efter afgang fra grundskolen har 37 pct. af elever med dansk oprindelse fra årgang 2002 fuldført en uddannelse. Denne andel har også ligget omkring 35 pct. for de andre årgange (figur 2.4).

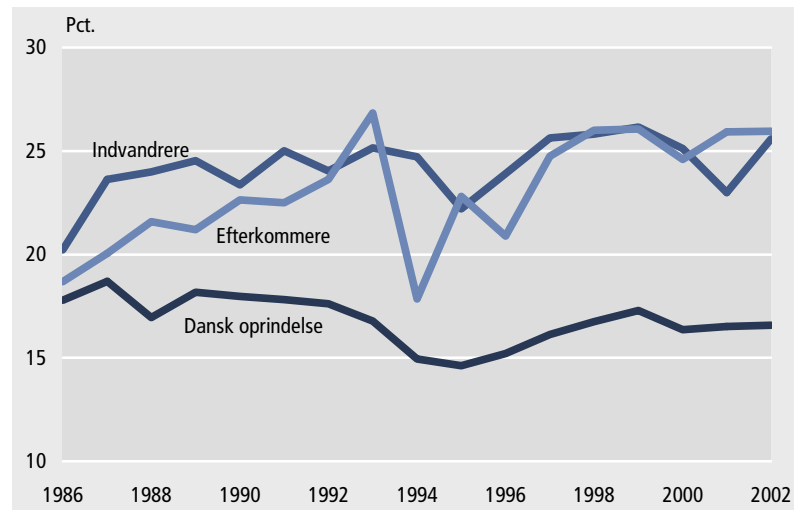
Andelen af indvandrere med en fuldført uddannelse tre år efter afgang var lavest med 12 pct. for årgang 1992 og 1997 og højest med 17 pct. for årgang 2002. Den tilsvarende andel for efterkommere er lavere for de nye årgange i forhold til årgangene fra 1980'erne.

Forskelle i andele under uddannelse og med fuldførte uddannelser

Personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere tilnærmer sig med hensyn til at være i gang med en uddannelse tre år efter afgang (figur 1.9), men adskiller sig, når vi kigger på fuldført uddannelse (figur 2.4). Det kan forklares, ved at andelen af indvandrere og efterkommere, der har afbrudt en uddannelse tre år efter afgang, er højere end den tilsvarende andel af personer med dansk oprindelse (figur 2.5).

Af årgang 2002 havde således 17 pct. af de unge med dansk oprindelse, og 26 pct. af indvandrere og efterkommere afbrudt en uddannelse tre år efter afgang fra grundskolen.

Figur 2.5 Afbrudt en uddannelse 3 år efter afgang fordelt på herkomst. Årgang 1986-2002

2.2 Ti år efter afgang fra grundskolen

En gruppe elever har fuldført en uddannelse og er ikke i gang med en ny 10 år efter afgang fra grundskolen. Af dem har nogen fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse og andre har fuldført en gymnasial uddannelse. Erhvervskompetencegivende uddannelser består af de erhvervsfaglige uddannelser og de videregående uddannelser.

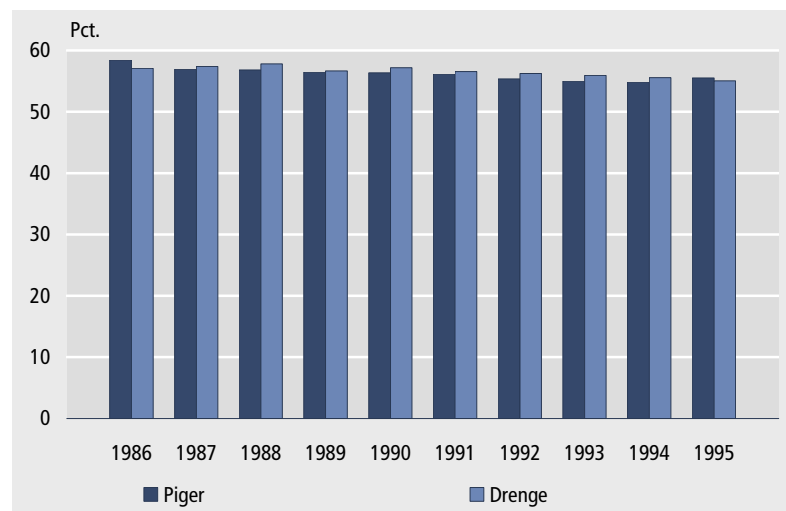
Over halvdelen har fuldført en uddannelse

Andelen af en årgang, som har fuldført en uddannelse 10 år efter afgang fra grundskolen, var 58 pct. for årgang 1986. Den samme andel for årgang 1995 er med 55 pct. 3 procentpoint lavere.

Ingen forskelle blandt kønnene

Forskelle i andelen af piger og drenge, der har fuldført en uddannelse 10 år efter afgang fra grundskolen, er blevet formindsket kraftigt (figur 2.6) i forhold til forskelle tre år efter afgang (figur 2.1). Mens andelen af pigerne der har fuldført en uddannelse tre år efter afgang er omkring 10 procentpoint højere end andelen af drengene, er samme andel 10 år efter enten mindre eller meget lidt større.

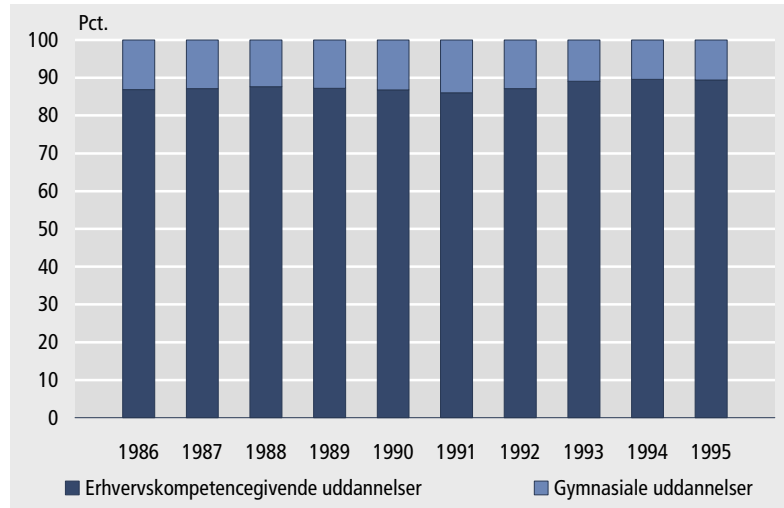
Figur 2.6 **Fuldført en uddannelse 10 år efter afgang fra grundskolen, fordelt på køn. Årgang 1986-1995**

89 pct. har fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse

34.999 elever fra årgang 1995 har fuldført en uddannelse 10 år efter afgang fra grundskolen. Af dem har 31.286 elever, svarende til 89 pct., fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse. Andelen, som har fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse 10 år efter afgang, er lavest for årgang 1991 med 86 pct. og højest for årgang 1994 med 90 pct. (figur 2.7).

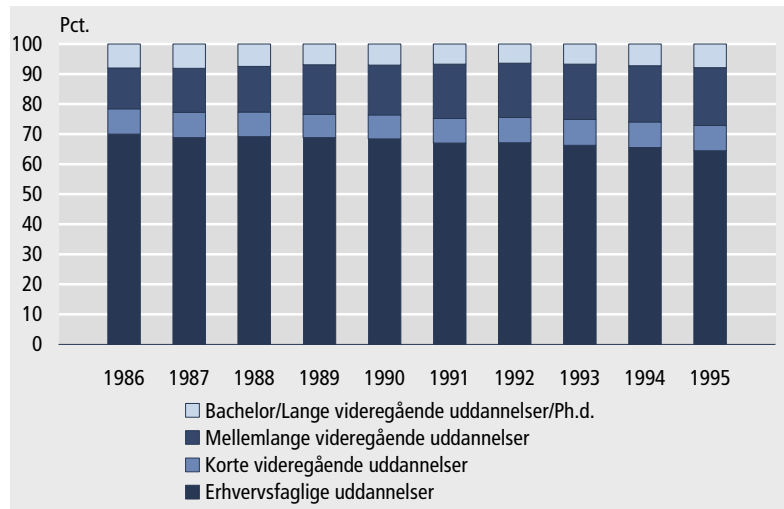
Figur 2.7 **Andelen af en årgang, som har fuldført en uddannelse 10 år efter afgang, fordelt på fuldført uddannelse. Årgang 1986-1995**

Færre fuldfører en erhvervsfaglig uddannelse

Andelen, som fuldfører en erhvervsfaglig uddannelse, er faldende. Af alle fra årgang 1995, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse, har 64 pct. fuldført en erhvervsfaglig uddannelse 10 år efter afgang fra grundskolen. Resten har fuldført en videregående uddannelse. De tilsvarende andele var 70 pct. erhvervsfaglige uddannelser og 30 pct. videregående uddannelser for årgang 1986 (figur 2.8).

Figur 2.8 **Andelen af en årgang, som har fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse 10 år efter afgang, fordelt på uddannelse. Årgang 1986-1995**

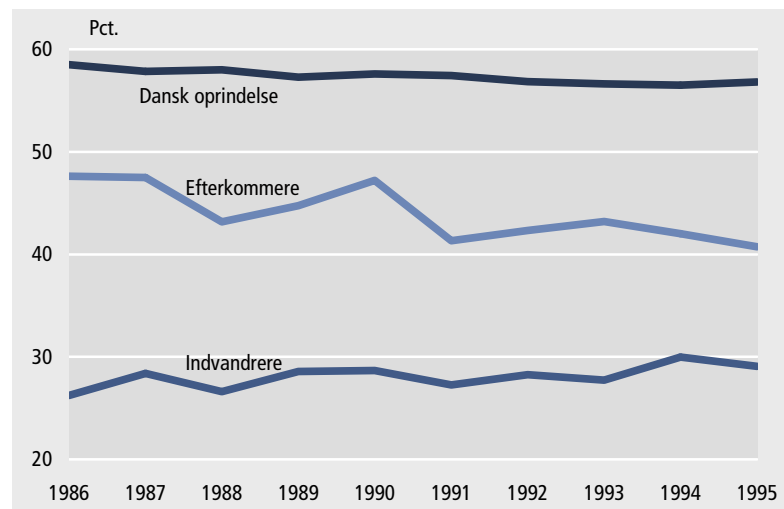

Under hver tredje indvandrer har fuldført en uddannelse

29 pct. af indvandrerne fra årgang 1995 har fuldført en uddannelse 10 år efter afgang fra grundskolen. Tilsvarende har 57 pct. af personer med dansk oprindelse fuldført en uddannelse. Andelen af efterkommere, som har fuldført en uddannelse 10 år efter afgang, er 41 pct.

Mens andelen af personer med dansk oprindelse, som har fuldført en uddannelse 10 år efter afgang fra grundskolen, har været stabil over årene, med en lille tendens til fald, har andelen af indvandrere og efterkommere været mere svingende (se figur 2.9).

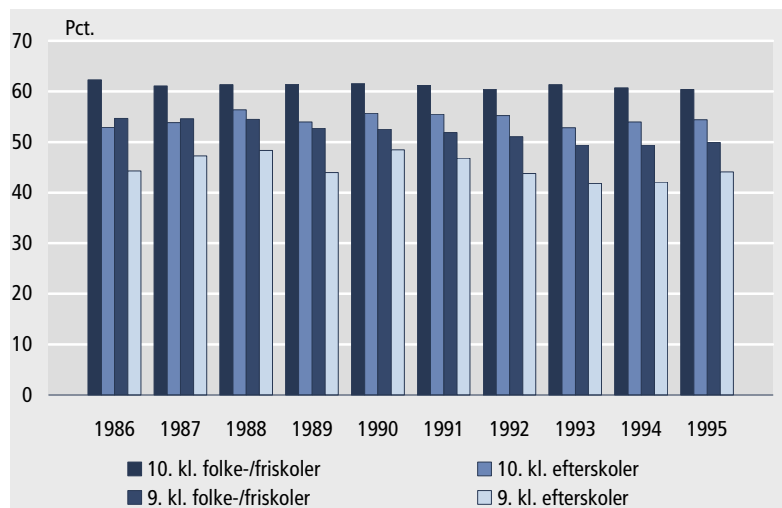
Figur 2.9 Fuldført 10 år efter afgang fordelt på herkomst. Årgang 1986-1995

En mindre andel fra 9. klasse på folkefriskoler fuldfører

60 pct. af alle, der forlod grundskolen efter 10. klasse på en folkefriskole i 1995, har fuldført en uddannelse 10 år efter afgang. 10. klasse på efterskoler følger efter med 54 pct. for samme årgang. Andelen af elever, der forlod grundskolen efter 9. klasse på folkefriskoler og efterskoler, er lavest med hhv. 50 pct. og 44 pct. (figur 2.10).

Figur 2.10 **Andelen som har fuldført en uddannelse 10 år efter afgang fordelt på afgangsklasserne. Årgang 1986-1995**

fordi en større andel er stadig i gang

Andelen af de unge, der forlod grundskolen efter 9. klasse på folke-/friskoler, der er under uddannelse 10 år efter afgang, er på 36 pct. for årgang 1995. Det forklarer den lave andel med fuldført uddannelse. Andelen af unge, der forlod grundskolen efter 9. klasse på efterskoler, der er under uddannelse, er 24 pct. for samme årgang. For 10. klasserne er andelen 26 pct. og 20 pct. af alle, der forlod grundskolen efter hhv. 10. klasse på efterskole og 10. klasse på folke-/friskoler.

3. Restgruppen

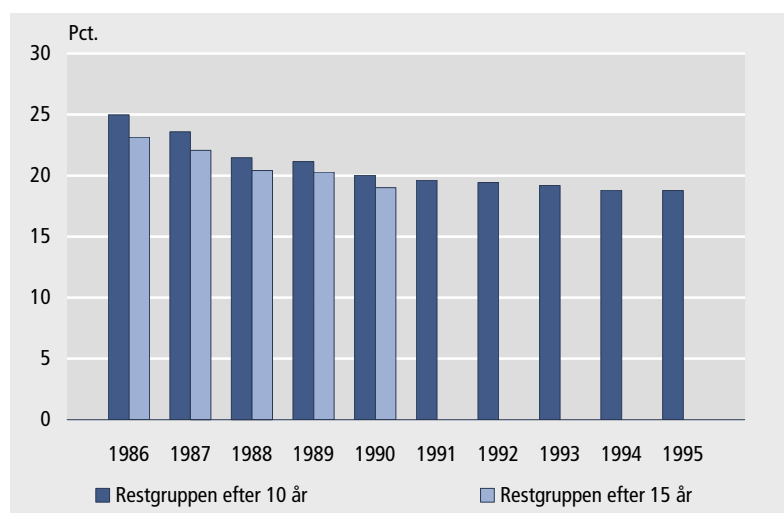
En gruppe unge har 10 år efter, at de forlod grundskolen, ikke fuldført en anden uddannelse og er heller ikke i gang med en uddannelse. Denne gruppe kaldes *restgruppen* og defineres som personer, der efter grundskolen enten ikke har påbegyndt en uddannelse eller har afbrudt en uddannelse og ikke påbegyndt en ny. For årgang 1995 udgør denne gruppe 11.881 personer, hvilket svarer til 19 pct. af årgangen.

Under uddannelse Personer under uddannelse er ikke i restgruppen, da de anses for at være i gang med at forbedre deres uddannelseskvalifikationer og dermed har potentiale for at havne uden for restgruppen.

Usikkerhed En kilde til usikkerhed om størrelsen af restgruppen er, at Danmarks Statistik ikke får indberetninger om danskeres uddannelse i udlandet. Voksen- og efteruddannelse indgår heller ikke i den ordinære uddannelsesstatistik, og enkelte uddannelser i Danmark indberettes slet ikke til Danmarks Statistik. Det gør sig gældende for uddannelser uden bekendtgørelser (fx private frisøruddannelser, zoneterapeut og kosmetolog), og derfor er personer med en efterfølgende uddannelse i dette regi indeholdt i restgruppen.

15 år efter afgang For årgangene fra 1986 til 1990 kan de unge følges i længere end 10 år. mens årgang 1990 kan følges i op til 15 år efter afgang fra grundskolen kan den tidligste årgang (årgang 1986) følges i op til 19 år. For alle disse årgange sker der et fald i restgruppens størrelse i løbet af de fem år. Restgruppen fra årgang 1986 var 25 pct. 10 år efter afgang, mens denne andel var faldet til 23 pct. fem år senere og endelig faldet til 22 pct. 19 år efter afgang.

Figur 3.1 Restgruppen. Årgang 1986-1995

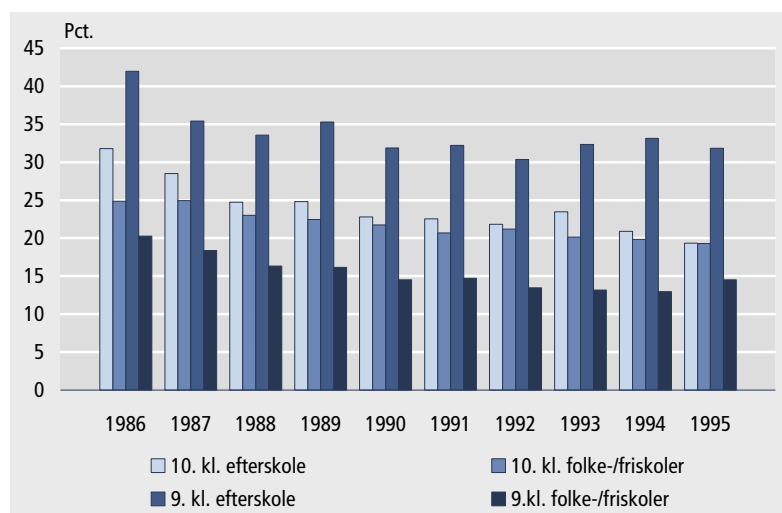
*Færre ender
i restgruppen*

En stadig mindre del af årgangene ender i restgruppen 10 år efter afgang fra grundskolen. Således var 25 pct. af årgang 1986 i restgruppen 10 år efter afgang, mens den samme andel for årgang 1995 er 19 pct. (figur 3.1).

*Afgangsklasse og
restgruppen*

Unge, der har forladt grundskolen efter 9. klasse på en folke-/friskole, har haft lavere tilbøjelighed til at havne i restgruppen end unge, der har forladt grundskolen efter 10. klasse eller 9. klasse på en efterskole. Unge, der har forladt grundskolen efter 9. klasse på en efterskole, har haft den højeste tilbøjelighed til at havne i restgruppen. Således er 15 pct. af de unge, der forlod grundskolen efter 9. klasse på en folke-/friskole i 1995, stadig uden nogen anden uddannelse 10 år efter afgang. Den tilsvarende andel for unge, der forlod grundskolen efter 9. klasse på en efterskole, er 32 pct. Unge som forlod grundskolen efter 10. klasse, lå mellem disse to (se figur 3.2).

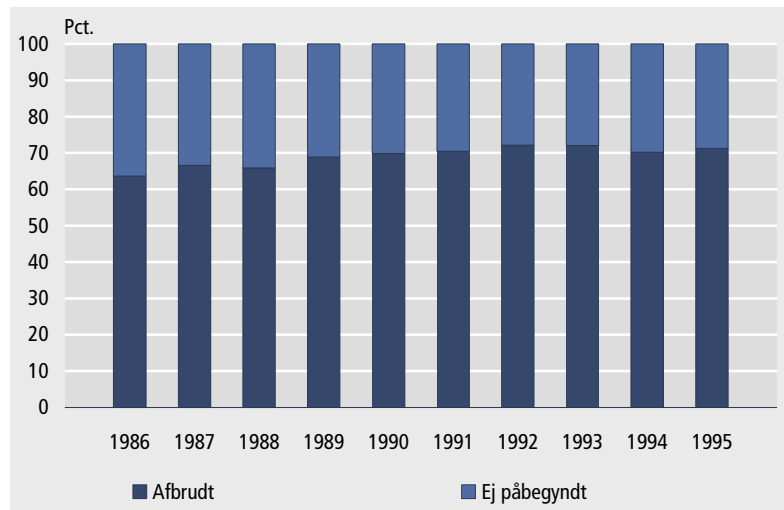
Figur 3.2 Restgruppen fordelt på afgangsklassen. Årgang 1986-1995

Restgruppen er sammensat af personer, som fordeler sig i to grupper:

- De unge, der ikke på noget tidspunkt har påbegyndt en uddannelse efter afgang fra grundskolen.
- De unge, der har været i gang med en uddannelse efter afgang fra grundskolen, og har afbrudt denne og ikke på noget tidspunkt fuldført en uddannelse. (Personer, der har fuldført grundforløbet på en erhvervsfaglig uddannelse uden at fortsætte med praktik- og hovedforløbet og personer, der kun har fuldført en forberedende uddannelse, er ligeledes placeret i denne kategori).

Figur 3.3 Sammensætning af restgruppen. Årgang 1986-1995

Restgruppens sammensætning

Andelen af restgruppen, som aldrig har påbegyndt en uddannelse efter afgang fra grundskolen har været faldende over årene og udgør 29 pct. for årgang 1995. 71 pct. har afbrudt en uddannelse. De tilsvarende andele var hhv. 36 pct. og 64 pct. for årgang 1986.

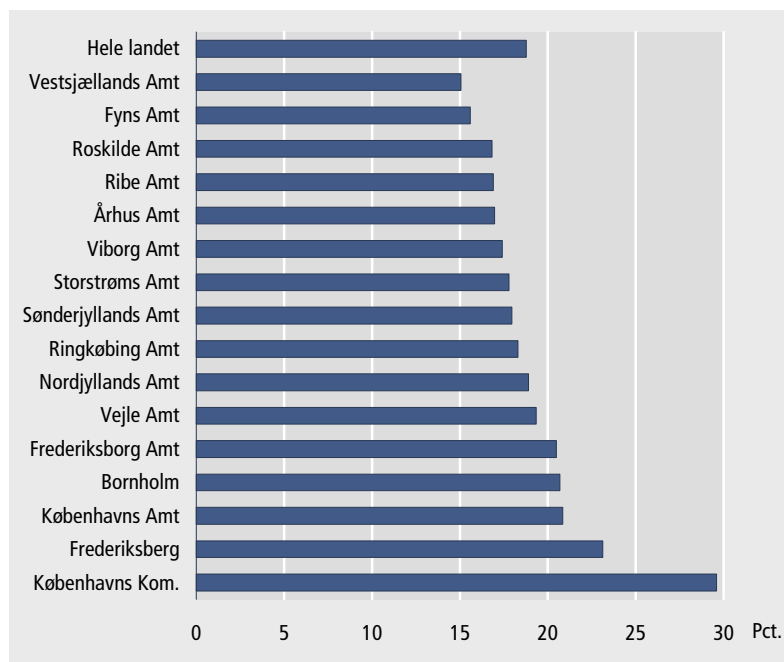
3.1 Restgruppens baggrund

Hvorfor ender nogle med ikke at få en ungdomsuddannelse? Det kan der være mange grunde til. Det kan være geografiske forklaringer – har man været lige dygtige i alle amter? Forældrenes uddannelsesniveau kan have betydning – bliver den sociale arv brudt? Har personer med dansk oprindelse bedre forudsætninger for at opnå en ungdomsuddannelse end unge med indvandrer- eller efterkommerbaggrund? Alle disse spørgsmål er interessante at belyse.

Flere fra København ender i restgruppen

Elever, som forlader grundskolen fra en uddannelsesinstitution i Københavns Kommune, har større risiko for at havne i restgruppen 10 år efter afgang fra grundskolen end unge, som forlader grundskolen i andre dele af landet. Andelen af årgang 1995 fra Københavns Kommune, som er havnet i restgruppen er således 30 pct. Den tilsvarende andel for unge, der forlod grundskolen i Vestsjællands Amt, er lavest med 15 pct.

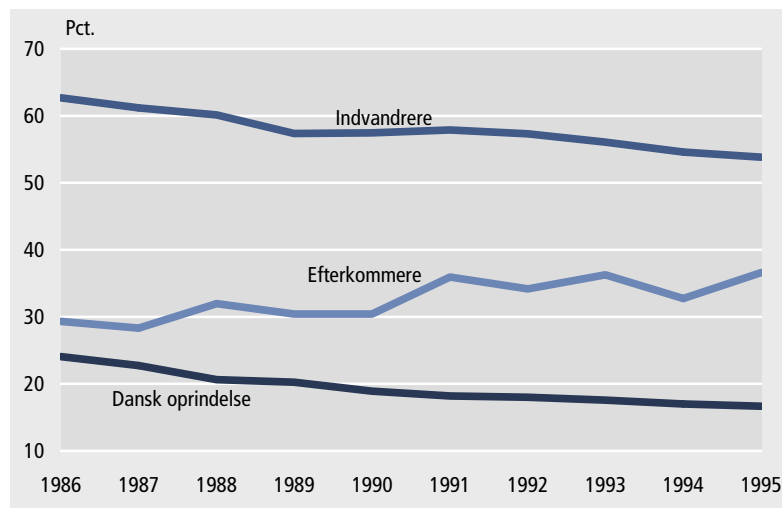
Figur 3.4 Restgruppen fordelt på grundskolens amt. Årgang 1995

Høj andel indvandrere i restgruppen

Unge med indvandrerbaggrund har en betydelig større sandsynlighed for at havne i restgruppen end både personer med dansk oprindelse og efterkommere. Således er andelen af årgang 1995, der ender i restgruppen, 17 pct. for personer med dansk oprindelse og 37 pct. for efterkommere og 54 pct. for indvandrere (figur 3.5).

Figur 3.5 Restgruppen 10 år efter afgang fra grundskolen, fordelt på herkomst. Årgang 1986-1995

Fire ud af ti har forældre, der også er i restgruppen

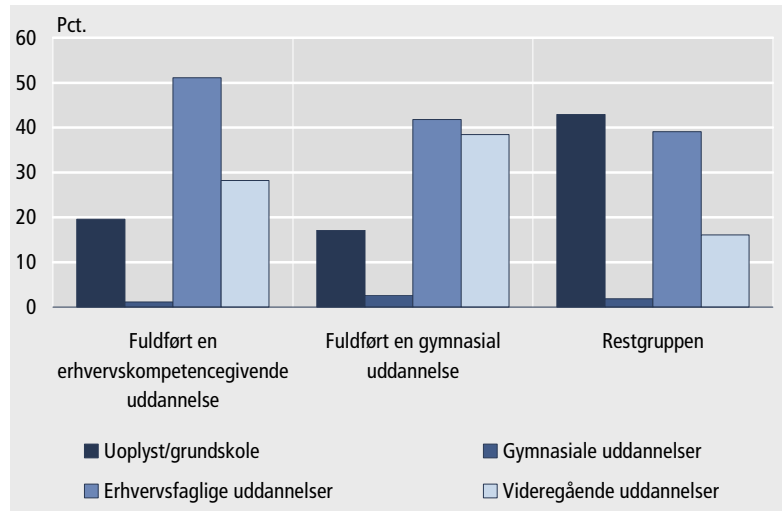
Restgruppen af årgang 1995 består som nævnt af 11.881 personer, som er svarende til 19 pct. 43 pct. af dem har forældre, der har en grundskole uddannelse som den højeste fuldførte uddannelse, eller hvor der ikke er oplysninger om forældrenes uddannelse. 39 pct. har forældre med en erhvervsfaglig uddannelse. 2 pct. har forældre med en gymnasial uddannelse, og de sidste 16 pct. har forældre med en videregående uddannelse.

Over halvdelen af de unge fra årgang 1995, der har fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse 10 år efter afgang fra grundskolen, har forældre, der har en erhvervsfaglig uddannelse som den højeste fuldførte uddannelse. 28 pct. har forældre med en videregående uddannelse, 20 pct. har forældre, der kun har grundskolen eller hvor der er ikke oplysninger om forældrenes uddannelse. 1 pct. har forældre med en gymnasial uddannelse.

42 pct. af unge, som har fuldført en gymnasial uddannelse, har forældre, der har en erhvervsfaglig uddannelse som den højeste fuldførte uddannelse. 38 pct. har forældre med en videregående uddannelse. 17 pct. har forældre, der kun har grundskolen eller hvor der er ikke oplysninger om forældrenes uddannelse og 3 pct. har forældre med en gymnasial uddannelse.

En større andel unge, som har fuldført en gymnasial uddannelse, har forældre, der har en videregående uddannelse som den højeste fuldførte uddannelse (38 pct.) i forhold til de unge, som har fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse (28 pct.). Det kan skyldes at de fleste af de unge som har fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse, har fuldført en erhvervsfaglig uddannelse (se figur 2.8), dvs. de har fulgt i deres forældres fodspor.

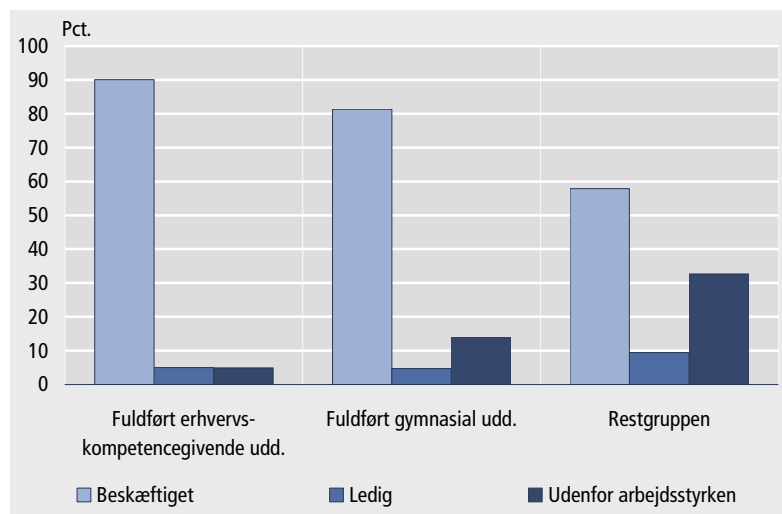
Figur 3.6 Forældrenes højeste fuldførte uddannelse. Årgang 1995

3.2 Restgruppens beskæftigelse og indkomst

Da de unge, som er i restgruppen er defineret ved, at de 10 år efter de forlod grundskolen, hverken har fuldført en uddannelse eller er involveret i aktivitet i det ordinære uddannelsessystemet, er det interessant at finde deres placering på arbejdsmarkedet. Den seneste årgang, vi har arbejdsmarkeds- og indkomsts oplysninger 10 år efter afgang fra grundskolen på, er årgang 1994.

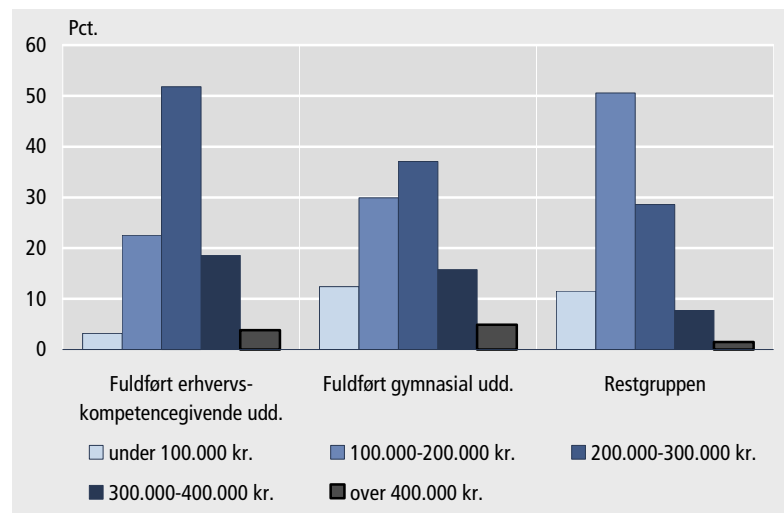
Figur 3.7 Placering på arbejdsmarkedet 10 år efter grundskolen. Årgang 1994

58 pct. af restgruppen i arbejde

Til trods for, at de unge i restgruppen ikke har anden uddannelse end grundskolen, er over halvdelen af dem i beskæftigelse. Beskæftigelsen er imidlertid højere for de personer, som har fuldført en uddannelse efter grundskolen. Således er 90 pct. af de unge, som har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse, i beskæftigelse, mens 58 pct. i restgruppen er i beskæftigelse. Andelen af restgruppen, som er ledige, er 9 pct., mens 33 pct. af dem er uden for arbejdsstyrken. De tilsvarende andele for dem, som har gennemført en gymnasial uddannelse, er hhv. 5 og 14 pct., mens de er 5 pct. for dem, som har gennemført en erhvervs-kompetencegivende uddannelse.

Figur 3.8 De fuldførtes og restgruppens bruttoindkomst 10 år efter grundskolen. Årgang 1994

Hver tiende i restgruppen har en bruttoindkomst over 300 tusinde kr.

Der er også en markant forskel på, hvor stor indkomst restgruppen og personer, som har gennemført en ungdomsuddannelse har. Således har tilsammen 10 pct. i restgruppen en indkomst på 300.000 kr. eller derover, mens over 20 pct. af de personer, som har gennemført en ungdomsuddannelse, har indkomster på dette niveau. Hovedparten af restgruppen har indkomster på 100-200.000 kr., mens hovedparten af dem, som har gennemført en ungdomsuddannelse har indkomster på 200-300.000 kr.

Økonomisk set kan det derfor ikke betale sig at stoppe sin uddannelse efter grundskolen.

4. Metode og begreber

Den ordinære uddannelsesstatistik

På grundlag af årlige indberetninger til Danmarks Statistik fra alle uddannelsesinstitutioner i Danmark er det muligt at følge de unges vej gennem det samlede uddannelsessystem. I den ordinære uddannelsesstatistik, som danner grundlaget for denne publikation, indgår ikke voksen- og efteruddannelse* samt uddannelser uden bekendtgørelse. Statistikken omfatter personer, som i årene 1986-2005 har afgang fra grundskolen.

Årlig statusopgørelse

Efter afgang opgøres det som et led i undersøgelsen hvert år i oktober måned, hvor stor en andel af den enkelte årgang, der er under fortsat uddannelse, har fuldført en uddannelse, har afbrudt en uddannelse, samt hvor stor en andel, der ikke har påbegyndt en uddannelse. En person kan på et givet tidspunkt kun være placeret i én kategori. For årgang 1986 kan personerne følges 20 år og tre måneder efter afgang fra grundskolen, mens den seneste årgang 2005 følges tre måneder efter afgang.

Svagthed ved de nyeste data

De nyeste data vedrører opgørelsen pr. 1. oktober 2005. På grund af institutionernes adgang til at korrigere tidligere indberetninger bør 2005-tallene betragtes som foreløbige.

Dannelse af populationerne

Populationen i de enkelte år består af personer som forlader grundskolen i det pågældende skoleår. Fx består årgang 1986 af personer, der forlader grundskolen i perioden 1. oktober 1985 - 30. september 1986.

Opgørelse af elevernes uddannelsesstatus

Uddannelsesplacering

Uddannelsesplaceringen opgøres 1. oktober de efterfølgende år, dvs. ca. tre måneder efter afgang fra grundskolen, et år og tre måneder efter, to år og tre måneder efter osv.

Under uddannelse

Elevernes uddannelsesplacering på et givet tidspunkt specificeres således, at personer under uddannelse henføres til den aktuelle uddannelse, uanset om de tidligere har fuldført en anden uddannelse. Fx vil en person, som har fuldført en almengymnasial uddannelse, men er påbegyndt en videregående uddannelse, stå under den nye uddannelse, og ikke som fuldført almengymnasial uddannelse.

Fuldført uddannelse

Personer, som på et givet opgørelsestidspunkt ikke er under uddannelse, placeres under *seneste* fuldførte uddannelse, hvis sådan en findes. Der rangeres ikke efter højeste fuldførte uddannelse. En person, som først fuldfører en mellemlang videregående uddannelse, og derefter fuldfører en kort videregående uddannelse og ikke er i gang med en ny uddannelse, vil altså figurere i kategorien fuldført uddannelse under den seneste fuldførte uddannelse, selvom personen ligger inde med en kompetence på et højere niveau. Det antages, at det er den seneste ud-

* Voksen- og efteruddannelse indberettes dog til Danmarks Statistik, og de danner grundlaget for kursistregistret.

dannelse, som personen bruger i sit videre virke i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet.

Afbrudt uddannelse Personer, som ikke er under uddannelse, og som ikke tidligere har fuldført en uddannelse, men har afbrudt en uddannelse, placeres under den seneste afbrudte uddannelse. Ikke-erhvervskompetencegivende uddannelser, som fx toårig basisuddannelse på Roskilde Universitetscenter, betragtes som afbrudte uddannelser, hvis uddannelsesforløbet ikke fortsætter.

Ikke påbegyndt uddannelse Personer, som ikke er kommet i gang med en uddannelse i det ordinære uddannelsessystem på noget tidspunkt efter de har forladt grundskolen placeres i gruppen ”ikke påbegyndt uddannelse”.

Andre oplysninger

Arbejdsmarkedsoplysninger Arbejdsmarkedsoplysningerne er hentet fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik i Danmarks Statistik og er opgjort i ultimo november i hvert enkelt år som en statusopgørelse.

Indkomstoplysninger Indkomstoplysningerne viser den årlige bruttoindkomst. Oplysningerne er hentet fra indkomststatistikregisteret og er opgjort 1. januar hvert år.

For såvel arbejdsmarkeds- som indkomstoplysningerne gælder det, at det er status 10 år efter afgang fra grundskolen, der er anvendt.

Forældreoplysninger Oplysninger om forældrenes højeste fuldførte uddannelse er hentet fra registret over befolkningens uddannelse og erhverv i Danmarks Statistik. Opgørelsestidspunkterne for forældrenes uddannelse er taget i det år, hvor eleven forlod grundskolen. Forældreoplysningerne er oplysninger om personens juridiske forældre, hentet fra CPR-registret. Det betyder, at der ikke er taget højde for, hvem personen er opvokset hos, eller andre faktorer, som kunne have påvirket personen.

Uddannelsesstatistikken blev første gang produceret i 1973. Uddannelsesoplysninger for personer, som har taget en uddannelse før da, hvilket kan gøre sig gældende for forældrene, er blevet indberettet via folke- og boligtællingen i 1970. For indvandrere, der ikke har en dansk uddannelse, stammer uddannelsesoplysningerne fra personerne selv.

4.1 Gruppering af uddannelser

I publikationen opdeles uddannelser overordnet i:

Forberedende uddannelser Forberedende uddannelser er hverken erhvervs- eller studiekompetencegivende, hvilket fx gælder den fri ungdomsuddannelse og teknisk introduktionskursus.

Grundskoleuddannelser Der bliver indsamlet oplysninger om alle elever i grundskolens 8.-10. klasse, både folke-/friskoler og efterskoler. Oplysninger om børnehaveklasse – 7. klasse bliver ikke indsamlet.

Folke-/friskoler består af folkeskoler, friskoler, privatskoler, specialskoler for børn og heltidsundervisning på ungdomsskolerne. Folke-/friskoler udbyder typisk undervisning allerede fra børnehaveklassen.

Efterskoler er kostskoler, som udbyder undervisning på 8.-10. klassetrin.

Almen-gymnasiale uddannelser De almengymnasiale uddannelser er studiekompetencegivende, og dækker over matematisk og sproglig studentereksamen, hf-eksamen og matematisk og sprogligt studenterkursus.

Erhvervs-gymnasiale uddannelser De erhvervs-gymnasiale uddannelser er studiekompetencegivende, og omfatter højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx).

Erhvervs-faglige uddannelser Erhvervsfaglige uddannelser er erhvervsfagligt grundforløb og erhvervsfagligt praktik- og hovedforløb. Disse uddannelser er erhvervskompetencegivende, men det gælder dog ikke for grundforløbet alene. Erhvervsfaglige uddannelser er eksempelvis murer, tømrer og elektriker.

Videregående uddannelser Alle videregående uddannelser er erhvervskompetencegivende. Videregående uddannelser opdeles i korte, mellemlange og lange alt efter længden på uddannelsen.

Korte videregående uddannelser De korte videregående uddannelser omfatter uddannelser med en længde op til 2 år oven på den almengymnasiale eller erhvervs-gymnasiale uddannelse. Korte videregående uddannelser er fx ejendomsmægler, datamatiker og politibetjent.

Mellemlange videregående uddannelser Mellemlange videregående uddannelser er af varigheden 2-4 år og efterfølger en almengymnasial eller erhvervs-gymnasial uddannelse. Siden 2000 har det været muligt at blive professionsbachelor med en mellemlang videregående uddannelse, som giver mulighed for videreuddannelse ved masteruddannelser og særlige kandidatuddannelser. Mellemlange videregående uddannelser er fx sygeplejerske, folkeskolelærer og diplomingeniør.

Lange videregående uddannelser De lange videregående uddannelser omfatter både bachelor-, master-, kandidat- og ph.d.-uddannelser. Bacheloruddannelsen varer tre år, og den blev indført ved bachelorreformen i 1993. Bacheloruddannelsen bygger oven på de almengymnasiale og erhvervs-gymnasiale uddannelser, og den er en forudsætning for master-, kandidat- og ph.d.-uddannelserne. Masteruddannelser er af længden et-to år, kandidatuddannelser er 2-årig og ph.d.-uddannelser varer tre-fire år.

5. English summary

Education is one of the most important tools for maintaining (and expanding) the welfare state and thereby ensuring economic development. Education is also essential to a country in order to make progress in the world of globalization. Today, education is a significant parameter when comparisons are made among countries.

Focus on education Great attention is focused by politicians and society in general on the field of education. Against this background, it is of great interest to analyse some of the numerous aspects, characterising the population in the education system. This publication contains a longitudinal survey of 20 generations leaving primary and lower secondary school and their movements through the education system from 1986 to 2005.

Purpose of the publication The purpose of this theme publication is to answer questions on when the pupils begin their education, who complete an education, and who do not begin another education 10 years after leaving primary and lower secondary school. The answers to the questions are provided by analysing the differences between the generations leaving primary and lower secondary school and the differences between the final year of school leavers, as well as looking at the development in the education system over time of an individual generation leaving school.

77 pct. of school leavers in 2005 were receiving education *Chapter 1* deals with the question of when school leavers begin another education. 77 pct. of school leavers in 2005 were receiving education immediately after leaving primary and lower secondary school. There is a higher share of girls who begin an education immediately after leaving primary and lower secondary school, compared to the share of boys.

Choice of education A greater share begins an upper secondary education immediately after leaving primary and lower secondary school. In 2005, 47 pct. of pupils in the process of receiving education began a general upper secondary education. The same share was 8 percentage points lower for the 1986 generation. A greater share of young people is also attracted by vocational education at second level. The special efforts made by upper secondary schools to attract more students have been made at the expense of vocational education at second level. Girls also distinguish themselves from boys in their choice of education. There is thus a greater share of girls than boys opting for an upper secondary education.

The education pattern of descendants immediately after leaving primary and lower secondary school resembles to a higher degree that of persons of Danish origin. The share of descendants and persons of Danish origin from the 2005 generation receiving education was nearly 80 pct. The same share for immigrants was 56 pct.

- Three years after leaving primary and lower secondary school* Three years after leaving primary and lower secondary school, some pupils have completed a youth education. Others are receiving education, some have started an education which they have interrupted, and finally some have not begun an education.
- Approximately 23,000 of school leavers in 2002 were receiving an education 3 years after leaving primary and lower secondary school. 18 pct. of them were in the process of receiving an education. 20 pct. were receiving an upper secondary education and the remaining share was receiving a vocational education at second level.
- Persons having completed their education* Pupils having completed an education 3 and 10 years after leaving primary and lower secondary school are analysed. The characteristics of pupils having completed another education are illustrated by sex, final year of primary and lower secondary school, ancestry, and type of education completed.
- 42 pct. of girls have completed an education 3 years after* 42 pct. of girls and 29 pct. of boys who were school leavers in 2002 have completed an education 3 years after leaving primary and lower secondary school. This difference is primarily due to their choice of education. More girls than boys opt for an upper secondary education. As there is a great number who take a sabbatical after having completed an upper secondary education, they are not receiving education 3 years after leaving primary and lower secondary school.
- 55 pct. of all school leavers in 1995 have completed an education 10 years after leaving primary and lower secondary school. 89 pct. of these have completed a vocational qualifying education and the remaining share has completed an upper secondary education.
- Residual group* A group of young people have not completed an education 10 years after leaving primary and lower secondary school and are not in the process of receiving an education. This group of young people is called the residual group. 19 pct. of pupils leaving a school in 1995 are in the residual group. It is 4 percentage points lower than the share of school leavers in 1986, which were included in the residual group.
- There is a lower share of young people leaving primary and lower secondary school (9th form) from a Danish "folkeskole" or a private independent school, who are allocated to the residual group, compared to other school leavers.
- Parents' education* The parents of more than half of all pupils leaving primary and lower secondary school in 1995 and who are allocated to the residual group have no vocational qualifying education. The parents of every third pupil have completed a vocational education as the highest level of education, while the parents of less than 20 pct of the pupils have completed a higher education.

- Labour market attachment* 58 pct. of the residual group who left school in 1994 were employed 10 years after leaving primary and lower secondary school. 9 pct. were unemployed and 33 pct. were outside the labour force. The corresponding shares for school leavers in 1994, who have completed a vocational qualifying education, were 90 pct in employment, 5 pct. unemployed and 5 pct. outside the labour force.
- Income* There is a significant difference with regard to the size of income of persons in the residual group and the size of income of persons who had completed a vocational qualifying education. 62 pct. of the persons in the residual group, who left school in 1994, had an income below DKK 200,000 in 2004. This only applied to 26 pct. of school leavers in 1994 who had completed a vocational qualifying education.

Temapublikationer fra Danmarks Statistik

- 2006 Det nye demografiske danmarkskort
52 sider, 130 kr., TemaPubl 2006:4
- Videre fra grundskolen - de unges uddannelse
42 sider, 130 kr., TemaPubl 2006:3
- Forskning og udvikling - nationalregnskabsmæssigt sattellitregnskab,
1990-2003.
53 sider, 164 kr., TemaPubl 2006:2
- Dansk erhvervsliv i internationalt perspektiv.
45 sider, 130 kr., TemaPubl 2006:1
- 2005 Dødelighed og erhverv 1996-2000, Udk. 2005. 65 sider. 126 kr.
- Familie og arbejdsliv. Udk. 2005. 34 sider, 74 kr.
- Vielser og skilsmisser - børn i skilsmisser. Udk. 2005. 59 sider, 126 kr.
- Privatøkonomi og uddannelse. Udk. 2005. 54 sider. 126 kr.
- Overgang til efterløn. Udk. 2005. 52 sider. 126 kr.
- Videre i uddannelsessystemet - fra de gymnasiale uddannelser. Udk. 2005.
45 sider. 126 kr.
- Produktivitetsudviklingen i Danmark 1966-2003. Udk. 2005.
129 sider. 240 kr.
- StatisTics. Udk. 2005. 23 sider. Gratis.
- 2004 Befolkningens uddannelsesniveau. Udk. 2004. 47 sider. 122 kr.
- De nyuddannede og arbejdsmarkedet. Udk. 2004. 55 sider. 122 kr.
- De ældre og arbejdsmarkedet. Udk. 2004. 25 sider. 72 kr.
- Indvandrere og arbejdsmarkedet. Udk. 2004. 61 sider. 122 kr.
- Køn og arbejdsliv. Udk. 2004. 45 sider. 122 kr.
- Produktivitetsudviklingen i Danmark 1988-2000. Udk. 2004.
71 sider. 193 kr.
- Vandmiljøet. Udk. 2004. 42 sider. 115 kr.
- 2003 Danske virksomheders samarbejde 2003. Udk. 2004. 43 sider. 122 kr.
- Helbredsproblemer og arbejdsliv. Udk. 2003. 19 sider. 50 kr.
- 2002 Børns levevilkår. Udk. 2002. 177 sider. 196 kr.
- Skove og plantager 2000. Udk. 2002. 171 sider. 196 kr.

Læs nærmere omtale og bestil publikationerne på
www.dst.dk/boghandel,
tlf. 39 17 30 20 eller publsalg@dst.dk